

AZ UR VA- CZORAIA DOL-

GABAN KŰLOENOEZOE TV-
DOMANYOKR VL, PAPA I JÁNOS

Prædicatortul formalt Táblanac meg-
hamisítetása.

Mellyet

ISTEN IGEIEBUL, ES AZ REGHI Doc-
toroc irásábul czinalt ZVONARITS ISTVAN
Sarvari Scholamester, az hivec botran-
kozasan való szánakodásával
indettatván.

CSEPREGBEN

Nyomtattatot FARKAS Imre által
M. DC. XXV. Esztendőben.

RMK I. 545/d

1. péld.

AZ NEMZETES ES

VITEZ LOE LENGYEL BOLDISAR, LENGYEL MIKLOS, ES SZECZER GEORGY VRAIMÉKNAC, Czászár Urunc Ő Főlsége Papai végh házában lakò gondviselőknec, és azon az helyen egyéb Lutheránusi fő Rendeknec, az Christus Evangeliománac, és az mennyei tisztá tudománac nevezetes Patronusínac ajánlván, Istentől kegyelmet és minden jót kíván.

Zvonarits István Sárvarai
Scholamester.

OSZK. Ielt.
Régi R. Ny.
V. 51 / 59 / 1982.

Gőncz nem írta az címlapot helyeken, hanem ^{ech.} ^{simpliciter} ^{teric.} ^{Mi} ez az Sacramentom czac szayal és nem hűtellel az czac szayal és nem hűtellel való igeke. irást ^{ekban} nem alallyoc.

CALVINISTA VALLAS.

Lólki száiál, az az, eleven élő igaz hűtellel, Felelet. Czak akkor igaz ezis, mikor az Christus érdeme hasznainac vételelül vagy on fzo: Eszt miis vallyoc hogy az Christus érdemét, és annac hasznait, hűtellel köl venji; nincz azért erül disputáció, hanem az kerdetic itt, ha az Christus állatya szerént való testét véret veszüke mi egész emberül az szent Vaczorában? Igenis mert aszt mongya Greg. 1. 4. Dial. hogy az Christusínac vére, ez után immár, nem az hűtellelnek kezébe, hanem az hívéknek szaiokba töltetie: Es Tertu. de resurr. carn. ezent bizonyitja, mondván: Az mi testünk az Christus testével és vérevel él, hogy Lólkünk Istentől hízlaltassac. Vegye észbe ezekből az Calvinista Tábla, hogy nem czac hűtellel, de testi szayialis vétetie az Christus teste és vére az ur vaczoráiban, Sacramentomi módon.

VII. Az Christus teste vére az szent vaczorában miben vagy on jelen?

LUTHERANA VALLAS.

Az kenyérben és borbán, Felelet. Igaz ez ha az Christus testének és vérenek minden be rekesztetése nélkül értetie: mert eszt vallotta Sz. Pal 1 Cor. 10 v 16. ahol aszt írta, hogy az hálaadásnac pohára az Christus vérevel való egygyesülés, az meg aldatot kenyér az Christus testével való egygyesülés: Eszt tanítottá Chrift. hom. 24 in 1. Corin. így írvan B az mi

RMK I. 545 / d
1. m. l.

az mi az Pö...ban vagyon, az, ami az Christus oldalából
szel ki. Es *Epist. ad Col.* azt írja, hogy az Christus
szentest és vért veszté, az meg aldatot kenyér-
len és borban.

CALVINISTA VALLAS.

Az kegyelemnec igeretinéc igében. Felelet. Hamis ez, mert
sem az Sz. írásban, sem Lutherus írásban mellyet heaba
hozot, vala elő oda föllyeb, föl nem találja azt az Calvi-
nista Tábla, hogy az Christus teste és vére állattya szerent
az kegyelemigeretnec igében volnának jelen; hanem
csak eszt, hogy a kegyelemigeretnec igei, jelentie az
Christus testével és vérével való részeseünk nec használ-
it. Másodszor: Vallyon Calvinista Tábla mint egyez-
nec szec: Itt azt mondod, hogy az Christus teste vére ie-
len vannac az ur vaczoráiban, és az kegyelem igeretnec
igeiben itt ez földön; Oda aláb, pedig az 16. kérdésnec
feleletiben az vagyon írva, hogy az Christus nem emberi
természete szerent vagyon jelen. Bezzegh szép! jelen
vagyot, ninczen jelen: lássad, akar mellyiket váladz ma-
gadnac, az másie ugyan markodba sül.

VIII. Az Christus teste és vére az Sz. vaczoraban
minec vagyon jelen?

LUTHERANA VALLAS.

Az kenyérnec, bornac, és az szaynac. Felelet. Eszt az szol-
lónac formát az Tábla nem az mi Doctorinc írásiba ta-
lálta, és azért csak magátul költötte mi reanc meltatlan.
Olvasatséc meg az *August. Confes. Art. 10.* és meg tanét
hogy az Christus teste és vére jelen vagyon, nem az kenyér-
nec és bornac, hanem azoknac az kik élne ez szentseg-
gel.

gel. D. Luthérusis ezent tanétotta in Catech. min. hogy
az Sácramentomban jelen lévő Christus teste és vére, az ke-
nyér és bor alatt, az Christustul rendeltetven vagyon nem
az kenyérnec és bornac, hanem nekünk kőrdöztienek-
nec ételünkre és italunkra. Ebből ki tezie hamis volta
annak is ahol az Tábla azt tartja, hogy az szaynac vagyon
jelen egy átallyába, mert noha mondgycc hogy az szay-
nak is jelen vagyon, nem csak magánac, azért egyedül az
szaynac, az embernec Lölket és testénec töb részét ki re-
kesztvén, hanem inkább mikor testi száial véteric, az egy
embernec vagyon jelen az Christus teste és vére.

CALVINISTA VALLAS.

*Az Kőrdöztien embernec elméienec, szűvénec, lölkénec, és igaz
bűtinec.* Felelet. Ez sem igaz ha az embernec teste ki re-
kesztetie innend, mert az embernec teste is részeseül Sác-
ramentomi módon (az melyről itt szó vagyon) az Chri-
stus testébe és vérebe, az mint bizonyetva *Trenaus lib. 4. c.*
34. így szolván: Miképpen mondhatni hogy az test rot-
hadásra jutván, meg nem eleveneszie, holot az urnac testé
vel és vérevel tápláltatic. Ismeg: *lib. 5. c. 4.* Miképpen ta-
gadhatni az testnec öröc életre való iutását, holot az ur-
nac testével és vérével él.

IX. Mivel eggyésül az Christus teste és vére az Sz.
vaczoraban?

LUTHERANA VALLAS.

Az kenyérrel és borral. Felelet. Azockal rendelte őszv. e
és így ősztogatta Christus Vrunkis az ő szent testét és vért
az végh vaczorában. Az sz: Palis nyilván mondgya eszt
1. Cor. 10. v. 16. Hogy az halaadásnac pohára az Christus
vérevel

B 2

RMK I 545/d

1. jeld

vérével való egy-süles: az mag a da-
vot kenyér az Chri-
stus te ké-vel való egye-ű-el.

CALVINISTA VALLAS

Az kú köré s' nyé emberek. Etelek. Többen afit erti az Cál-
vinista Tábla, mintha nem az ker yém, és nem az, hanem
cse az emberek az, és az az Cál flus, és és vére. De
ha misztis, meg a na nem a sz. ültet, ege, és addig az
emberek Chist istellével és vorével, az és v. oroban,
ingia, és előbb, egye, és a f. necc az, és a, és a, és a, és a,
r. S. cramenton, és a, és a, és a, és a, és a, és a, és a,
kise, és a, és a, és a, és a, és a, és a, és a, és a,
f. rogar, és a, és a, és a, és a, és a, és a, és a, és a.

X. Kincsdátad az Christ s' c' é-fvére, z sz. v'azco-
rába, és kik ész-af-;

INTIERANA VALLAS.

*Mind hiúvá bűntőlterec. Félélet. Igaz ez, nem azt mörgya
Sz: Pal 1. 11. v. 27. Valaki ebből kenyéret, és iszja az po-
harbul tudnia illie bore (mellvekel az Christus testé és
vére egyesült Sacramentum monon) meltralan, veikes
Jelen az Christusnac. és és vére ellen. Mely mondás-
lan Jelen sz. Pal 1. hogy még az bűntőlterekis vezicaz
kenyérrel és borral egyesült Christus testé és véret. Ezent
vallya Agoston D. ki így ír *psal. Cll. c. 20 cant. Dom.* Az
ikk és gonoszoc egyaránt vére az Christus testé és vére,
ezachogy az iok kegyelemre, az gonoszoc iteleire.*

CALVINISTA VALLAS.

Egyedül csak az hivek, Felelet: Hamis ez is mert Sz. Pál
tanítása ellen vagy, kiáltania. 1. Cor. II. v. 27. et 29.
hogy

Hogy méh az megtartott önkéntes kegyeret,
 a jóhabuság hozattokra, mivel hogy az kenővétel és
 Lőnélegye le a Christus test és vére meg nem bűzül-
 tő. Ezen mőgya *Gez. 4. dial.* Vagyon az Lőnőök-
 le, és a németlenő előben ugy vagon, az Christus
 igaz test és vére, de azért nem használ üdvösségekre.
 Itten egy nemű német Pissal an eszt enclien az reghi
 híve, *Sicut boni, sic sunt Malis, forte tamen in aequali, vi-
 ta et i. i. i. i.* Mely mőzőkben jelentend hogy noha
 ez egyen az híve veszté üdvösségekre, de mind azal-
 ta, képmőzők s veszté, hozattokra az Christusnac
 test és vére az. *Sicut enim boni.*

XI. Az hátótlanok mit vesznek és esznek az szent
Vacsorában?

LUTHERANA VALLA.

*Az kenyérért. Isten, Christus testét s' vért, Felcselet. Igenis,
az Christus rendelése és s. P. I. tanúsága szerint: Ennecc
oacit mondgya Lutherus in min. confes. valaki nem hiszi,
hogy az kenyér az ur vact. orakában, a. Christus igaz és al-
latta szent vala este volna, mellyen akkor mely hűte-
lenis úgy veszen, és az Judas is izim egy veré este izi-
tál, mint az sz: Petrus valaki mondom ezt nem hiszi, ez
se levelével se más irásával ne bátoron engedje, és ezen
kívül ne reménye, senki, hogy egyetec vele, mert
semnképpen nem cselekezzem.*

CALVIN STA VALLAS.

Az *ül. ö kenyeres és bert, itéletet avagy karhozatot szűz és if-
nac, 1. Cor. II. v. 29.* Fejtet. Ez is egyáltalán fogva hamis-
mer ha ez igaz volna hogy csak az külső kenyérmecses
bornac

bornac

et
...
az Papai Iános Prædicator soha nē idvözül, mert őis ebéd
gyen s vaczoráian, mindenkor külső kenyeret és bort ve-
szén magához. De ennec hamis volna abbul származic,
hogy az Calvinista Tábla az sz: Pál irását, nem igazán hoz-
za elő mert sz: Pál ott nem mondgya azt, hogy az külső
kenyér karhozatna valakit, hanem inkább azért mondgya
karhozni az embert, hogy meg nem bűvölje az Christus
testét. Vesz azért az szent Pál értelme szerent, az hűtet-
lenis az Christus testét és vért az Sacramentomban, de
mivel hogy azt meg nem bűvölji, így esic karhozattya-
ra: Eszt tanította, Agoston D. mikor így ír *cont. Fulg. Don.*
Vette az áruló Iudas az Christushac 10 testét, de mivel
hogy az jóval, iol nem elt, az gonofz, gonofzul élván, go-
nofzul veszer el.

XII. Mit vesznecc és esznecc az Hívek?

LVThERANA VALLAS.

Az kenyeret bort, Christus testét vért. Felelet. Igenis, Mert
Christus urunc *Matt 26, 27. 28.* Föl vévén az kenyeret meg
áldotta, és adta eszt mondván: Vegyétec, Egyétec ez az en
testem. Az Pohártis fel vévén meg áldotta, adta, és azt
mondotta, hogy igyanac abbul, mivel hogy az á bor, az ő
Vére: Így azért az kenyérrel az ő sz: Testét, az Pohárban
való borral az ő szent Vért adta, és még mais adgya Sacra-
mentomi módon: Innend mondgya *Cyrrill. in Ep. qvadam.*
hogy az ő sz: Testét és vért veszűc, az meg áldatot ke-
nyérben és borban. *Chryso. in 1. Corin.* azt mond-
gya: az mi az Pohárban vágyon, nem egyéb az hanem az
mi a Christus oldalából folyt ki.

Calvi-

CALVINISTA VALLAS.

Az kenyeret s bort, Christus testét vért. Felelet: Mondgya
eszt az Calvinista Tábla, de azért magában külömben érti
hogy sem mint Christus rendelte: Mert szájai, czac az
kenyeret és bort, az Christus testét és vért pedig az éghben
röpülő hűtelérti vétetetténi. Eszt mind azért tanettyac
az Calvinistac, hogy az Christus testét és vért állattya sze-
rent, az ur vaczorájában itt ez földön ielen leni inkább ta-
gadhasic az mint hogy tagadgyais az Calvinista Tábla
az utolsó két kérdésben. De Uram lsten bizony czodala-
latos doloz ez, hogy az Christus teste és vére, mely az szent
Haromsagnac másodice személyével egyesült töb helyen
ne lehessen egyneh, az Calvinistac hűti pedig két helyen-
nis lehessen, úgy mint it ez földön az emberben és meny-
ben is, ha azt mondgyac hogy meg lehet ez, hát így bi-
zony többet tulajdonétnac az ő hűőknecc, hogy sem
Christushac.

XIII. Miczoda az Christus testét és vért enni és
intya?

LVThERANA VALLAS.

Testi szájai avagy szái szerent benné részesülni, Felelet: Igaz
ez az hűötlenekekre nézve az kik nec nemis szolgál üdvös-
segekre. De azért azt tanettyoc és vallyoc, hogy az hívec
noha testi szájajalis, de nem czac, hanem Lölki szájajalis ve-
szic az Christus testét és vért, az az, részesülnec az Cristus-
ban, és az ő szent érdemével nekünc szereztetet iokban,
mely álcál idvözülünkis.

CALVINISTA VALLAS.

El hinni azt hogy az Christus teste mi érattúnc keresztesen a a

RMA I 545/d

at, és

tot, és vére ki ontatot, hogy nekünk bűnünknek bocsánattya és örök életünk lenne. Felelet. Ez sem igaz mert ezis az Christus testének és vérének nem Sacramentomi módon való vétele, hanem lelki, mely nem bízac az Sacramentomban vagion, de még azon kívülis, mivel hogy az igaz hű ember, az ur vaczoráia vételen kívülis, el hiszi hogy Christus szent vére kiontatot, hogy az által bűn bocsátatik, örök élet adatic; Mely holot meg lehessen az Sacramentomon kívülis, ki teszi hogy ez az hű, az Christus testének és vérének nem az Sacramentomban való vétele az mint hamisan az Calvinista tartja.

XIV. Az kenyér az Sz: vaczorában Christus testének, és az bor vérének miképpen mondatic?

LUTHERANA VALLAS.

Benne, alatta, fölötté, avay véle való letelei szerént, Felelet. Igaz mert nem mondgyuc ugyanis, hogy az kenyér Christus testévé változ néc, hanem az kenyér az Christus testével Sacramentomi módon egygyűl. Ittis mondgya az Tábla aszt, hogy kenyér fölöttis volna az Christus teste, de az mint fel emlékezém effelől nem élünk mi ezzel az szollásnak formáival.

CALVINISTA VALLAS.

Sacramentomi mod, az az, szent iedzes szerént, mert minden Sacramentomon szent iedjéc. Felelet. Nem igaz ez, Calvinista értelem szerént, hogy az Sacramentomi mod iedzésért vétett néc, az az, hogy Sacramentomi mod volna az, mikor az Calvinistác aszt mondgyac, hogy az kenyér iedzi az Christus tavul levő testét, aszt az Calvinistác sem az szerzés se geiből, sem másunnend meg nem bizonyítja.

Felelet. Nem igaz ez, mert az kegyelem ígeretinek igéi, nem az Sacramentomoc reszei közze számláltat néc, hanem az Sacramentomnac hasznait jelentik ki: az mint hogy D. Lutherusis, az elő hozot helyen, az kegyelem ígeretinek igéit, nem módgya az Sacramentom, részének lenni, az mint az Calvinista Tábla hamisan tartja felőle, hanem oly Feinéc és Tammanac, az mely ki jelenti azokat az hasznokat, mellyec származnak okra, a kik üdvösségesen veszik az Christus testét és vérének az Ur vaczoráiban.

V. Ez mondasban: Hoc est Corpus meum, ez igéczke, EST, miért vetetic?

LUTHERANA VALLAS.

Az Christus testének az kenyérben, alatta, fölötté, véle való letelei. Aszt vallyoc, hogy ez mondasban, ez az igéczke EST az Christus testének és vérének az ur vaczoráiban allattya szerént való leteleiért vétetic, minden iedzésnek tevékeni nélkül. De azért ahol az Tábla aszt tartja hogy fölötté való leteleiért veszik, ebben nem talállyaz az ezéle; mert noha io magyarázattal meg engedhetős volna, ez igéczkeis, de azért mivel hogy ez ige szokásban nem volt ez előtt, az mint én emlékezhetem róla, ez uttal mienknek sem ismerem; és effélének reánk költésértül bár meg tartoztatta volna magát az Tábla.

CALVINISTA VALLAS.

Sz: Jegyzésért az Sacramentomi szollásnak módgya szerént, az az, ahol Christus aszt mongya: Ez az én testem, annit tegye mint ha aszt módgya, Ez iedzi az én testemet. Felelet. Ez sem igaz, mert sem Christus ű maga, sem az ű követváni, soha

soha nem tanétották azt, hogy imez igék, Ez az én testem,
annit tennének. Ez iedzi az én testemet: hanem inkább
azt teszik, az mit más tanetunc és vallunc, hogy az ke-
nyérrel és borral együtt az Christus teste és vére is jelen va-
gyon állattya szerint: Ezt tanétották az reghi Doctorok-
is, kik között így ír *Damas. lib. 4. c. 14.* Nemiegye az ke-
nyér és bor az Christus testének és vérenek, de meg istene-
sük test, az mint maga mongya, Ez az én testem, nem
mongya testemnek iege, hanem az test.

V I. Minémű eszközzel vétetik az Ur vaczoráiban
az Christus teste?

LVTHERANA VALLAS.

Csak szíjjal és nem hűtél. Felelet. Ezt mi vallásunknak
mondgya az Tábla, és úgy érti mintha mittelységgel el-
szakasztanánk innénd az hűtöt: De nem igaz, mert nem
szakasztyoc; Es noha Sácramentomi módon az kenyérrel
és borral együtt mongyoc testi szíjjal vétetterni az Christus
testét és vért, mind az által azt vallyac, hogy valaki üd-
vösségesen akarja azt venni, szükség annac Lölki szíj-
is, az az hűtivel meg fogni az Christust minden érdemé-
vel. Mongyuc azért az Vr Vaczoráiban testi szíjjal vé-
tetni az Christus testét, és vért, de azért nem elégfűnc
meg, hanem tovább menven, az Christus testével és
vel való reszesülésünkől származo iokat hűtünkkel
ankis kapcsollyoc. Tanuld meg azért: Ez az Sacra-
mentum állattya nézve szíj eszközzel vétetik mind az
tul semind az megtanoktul, hasznára és gyümöl-
észeve pedig vétetik szíjjal és hűtél csak az hívek-
ért hamis tanu: Mert sem Eckardus sem
Göncz